

汉藏对照词汇

འབྲུག་གི་ལོ་གསལ་རྒྱ་ལོ་ཚིག་ལུང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

1976 ལོ་པེ་ཅིན་

汉藏对照词汇

民族出版社编译出版 民族出版社发行

民族印刷厂印刷

开本：787×1092 毫米 1/32 印张：46 1/3

1976年10月第1版

1976年10月北京第1次印刷

书号：M 17049 (3) 18

定价：布面精装本 3.80元
纸面布脊精装本 3.50元

内部发行

毛主席语录

领导我们事业的核心力量是
中国共产党。

指导我们思想的理论基础是
马克思列宁主义。

མཚོ་གུའུ་ལི་ལི་གསུང་བུ་སྐྱོན་

ང་ཚོའི་ཡས་དོན་གི་འགོ་བྱིང་གྱེད་མཁན་སྐྱོན་
གིང་གི་སྐྱོབ་ས་ལྷུག་ས་ནི་གུང་གོ་གུང་ཁུན་ཏང་ཡིན།
ང་ཚོའི་བསམ་ཚོར་སྐྱོབ་སྐྱོན་གྱེད་ཡས་གི་རིང་
པའི་གཞུང་ལུགས་གི་མང་གཞི་ནི་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་
རིང་ལུགས་ཡིན།

前 言

在毛主席无产阶级革命路线的指引下，我国社会主义革命和社会主义建设事业正在蓬勃发展。为了适应藏语文翻译工作的需要，我们将历年来在翻译出版马列著作、毛主席著作、党和国家重要政策文件、《红旗》杂志以及其它书刊中积累的资料，加以整理，编辑出版了这本《汉藏对照词汇》，供从事藏语文翻译工作的同志参考。

《汉藏对照词汇》所收词目以社会科学方面的词语为主，同时也适当选收工农业生产、科学技术术语以及部分生活用语、成语、谚语、古语词和一些宗教用语。此外，为了适应翻译和批判的需要，还酌量选收了一些反映资产阶级、修正主义观点和孔孟之道的词语。如：“和平长入社会主义”、“人不为己，天诛地灭”、“包产到户”、“克己复礼”、“学而优则仕”、“上智下愚”等。全书共收词目四万六千多条。

由于本书词目较多，收词范围较广，加之我们的水平有限，缺点和错误一定不少，希望广大读者提出批评和建议，以便进一步修订提高。在编辑过程中，我们得到西藏、青海、四川、甘肃以及在京的各有关单位的热情帮助和大力支援，在此表示衷心感谢！

民 族 出 版 社

一九七五年十月

ལུག་པ་”ཟེར་བ་དང་, “མི་མཉམ་རང་དོན་མ་རྒྱུ་བ་ནི་, ལྷན་མ་པའི་པར་དུ་ཆགས་པའམ་
 མེད་”ཟེར་བ་, “སོན་ཅད་དུང་ཚང་ལ་འགན་ལེན་གྱི་དུ་འཇགས་པ་”ཟེར་བ་, “རང་
 ལུན་ལྷགས་གསུ”ཟེར་བ་, “རྒྱུ་དང་འབྲམ་ལག་ན་དཔེན་པོ་གྱི་དུ་བ”ཟེར་བ་, “གྲང་
 རི་མ་རྩོ་རྩོ་མ་ཅན་དང་འོག་རི་མ་རྩོ་མ་ཅན་ཅན་”ཟེར་བ་སྐད་སྐད་ལྟ་བུ་རེད་, ཆོག་མཚོ་དང་
 འདི་འདི་ནང་ལ་མ་རྟུང་བཞི་ཁྱི་དུ་ག་རྟུང་ལྷག་ཅམ་འདུ་མ་ཡོད་,

ཆོག་མཚོ་དང་འདི་འདི་མ་རྟུང་མང་ལ་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་ཟེད་, ང་ཚོ་འོན་ཅང་
 ལུང་དམའ་འདི་དབང་གིས་རྒྱན་དང་ནོར་འཁྲུལ་མི་རྒྱུ་བ་ཅིག་ཡོང་འོས་རེད་, ཆོག་
 མཚོ་དང་འདི་མ་གྲོ་གྲོ་མ་ཅན་ལྷན་གྱིས་རྒྱ་དག་བཏང་ནས་ཚུ་ཚད་མཐོ་རྒྱ་གཏོང་ལུག་
 པ་ཡོང་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཆེ་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་གིས་རྒྱན་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་དུ་བ་དང་བསམ་འཆར་འདོན་...
 པའི་ཕ་བ་ཡོད་, ཅོམ་ལྷོག་གྱི་དུ་ཕུང་ལ་ཡོད་ལྷོངས་དང་, མཚོ་རྩོན་, སི་ཁྲིན་, ཀན་
 ལུ་, བེ་ཅིན་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཅན་བཅས་གིས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་འདུ་
 ལས་རྣམས་རམ་དང་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ཅན་གྲང་དེ་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་ལ་བཞུགས་
 རྒྱ་ཆེ་ལྷོ་གི་ཡིན།

མི་སྐགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས
 1975 ལོ་འོ་ཟླ་ 10 པར་

凡 例

一、《汉藏对照词汇》词目按汉语拼音字母次序排列。正文前附有《汉语拼音索引》和《笔画查字表》，以便查阅。

二、本书词条的处理原则是：

1. 凡属重要的政治名词、党和国家的方针政策，一般要求统一。

如：总路线 ལྷིའི་ལམ་ཐུགས

农业学大寨 རྒྱང་ལས་ཐང་ཏ་ཀའི་ལ་སྐབ་སྤྱང་བྱེད་དགོས།

2. 一般词语由于使用的环境不同，根据需要保留了儿种不同的译法。

如：表示 ལྟན་པ་; མཚན་པ་; བཤད་པ་。

3. 汉语一词多义的，分别以相应的藏语词与之对应，同时标注①②……等数码，并尽可能地用汉文或藏文注明使用范围。

如：掌握 ①(了解)ཁོང་དུ་ཚུད་པ་; ཤེས་པ་ ②(控制)འཛིན་པ་; དམ་འཛིན་; ཚད་འཛིན་; དབང་དུ་སྐྱུར་པ་; ལ་ལ་སྐྱུར་པ་; བཏང་འཛིན་
③(领导)འགོ་ཁྲིད

出入 ①(翻)སྐབས་ལ་འགོ་འདང་; འཇུག་འདོན་ ②(进出)ལ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ་; མགོ་མི་ཐུག་པ་; ཉེ་བལ།

4. 汉语中一词多类的，根据词性，分别标注〔名〕(名词)、〔动〕(动词)、〔自〕(自动词)、〔他〕(他动词)、〔形〕(形容词)、〔副〕(副词)等字样。

如：标志〔名〕རྟགས་; རྟགས་མཚན་; མཚན་རྟགས་ [动]མཚན་པ་;
 ལྷན་པ་
 发展〔名〕འཕེལ་འགྲིལ་; འཕེལ་རྒྱལ་ [自]གོང་འཕེལ་; འཕེལ་
 རྒྱས་ [他]གོང་དུ་སྐྱེལ་པ་; སྐྱེལ་པ་; གོང་འཕེལ་གཏོང་པ་; ཇི་
 མང་དུ་གཏོང་པ་。

5. 汉语中的近义词，选取相应的藏语词，与之对应，固定使用。

如：改革 བཅོས་སྐྱུར་
 改良 ལེགས་བཅོས་
 改造 ལྗུར་བཞུད་。

6. 成语、谚语，一般意译，有些则采用藏语中相应的成语，与之对应。

如：千方百计 བབས་བརྒྱ་རྒྱས་སྤྱད་
 杞人忧天 ཇི་ཕོང་གནམ་རིབ་གི་སྤྲུག་བཟུལ་。

7. 带数字的词语，一般注出该数词所包含的具体内容。

如：三面红旗（总路线、大跃进、人民公社）དར་ཆ་ལྔ་
 དམར་པོ་གསུམ་(སྤྱི་ལམ་ཕྱོགས་དང་, མཚང་སྤྱོད་ཚན་པ་, མི་
 དམངས་ཀྱང་ཉི་བཅས་ལ་ཟེར་)。

8. 汉语借词，除约定俗成者外，一律按《汉藏译音对照表》拼写。

三、为了便于读者参考，本书卷末附有：《常用标点符号用法简表》、《我国历史朝代简表》、《我国少数民族简表》、《我国省、自治区和直辖市一览表》、《世界各国和地区简表》、《节气表》、《干支次序表》和《汉藏译音对照表》等八种。

པོད་ཡིག་སྐོག་ནས་མཚན་འབྲེལ་རེད་པ་བརྒྱུ་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། 掌握 ①(了解) ཁོང་ལྟ་རྒྱུ་པ།; རྟོག་པ ②(控制) འཛིན་པ།; དམ་འཛིན།; ཚོད་འཛིན།; དབང་ལྟ་རྒྱུ་པ།; ཁ་ལོ་རྒྱུ་པ།; བཏང་འཛིན ③(领导) འགོ་ཁྲིད།

出入 ①(སྒྲི་སྐོག་ས་ལ) འགྲོ་འོང།; འཇུག་འདོན།

②(གཏང་ས་ཀ་སྐོག་ས) འཛོལ་བ།; མགོ་མི་ཐུག་པ།; ཉེ་བག་ལྟ་བུ་རེད།

4. རྒྱ་ཡིག་གི་སྐོད་གཅིག་ལ་ཚིག་གི་རྣམ་ཐངས་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་རང་བཞིན་ལྟར [名] (名词 མིང་ཚིག།), [动] (动词 བྱ་ཚིག།), [自] (自动词 བྱ་བྱེད་སྐོད་པ་མི་དད་པ།) [他] (他动词 བྱ་བྱེད་སྐོད་པ་མི་དད་པ།), [形] (形容词 རྒྱུ་ཚིག།), [副] (副词 བཞུན་ཚིག།) བཅས་བརྒྱུ་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། 标志 [名] རྟགས།; རྟགས་མཚན།; མཚན་རྟགས [动] མཚན་པ།; ལྷོན་པ།

发展 [名] འཕེལ་འགྲིལ།; འཕེལ་རྒྱུ་ལ།

[自] གོང་འཕེལ།; འཕེལ་རྒྱུ་སྐོད་པ། [他] གོང་ལྟ་སྐོད་པ།; སྐོད་པ།; གོང་འཕེལ་གཏོང་པ།; རི་མང་ལྟ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

5. རྒྱ་ཡིག་ནང་གི་སྐོད་རྣམས་ཀྱི་བ་རྣམས་ལ་དེ་དང་རྒྱུ་རྟེ པོད་ཡིག་སྐོད་རི་སྐོད་པ་བཞུན་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། 改革 བཅོས་སྐྱུར།

改良 ལེགས་བཅོས།

改造 རྒྱུར་བཞུན་ལྟ་བུ་རེད།

6. རྒྱ་ཡིག་གི་གཏམ་དཔེ་རྣམས་ལྷིང་བཏང་ལྟ་རྒྱུ་ལྟས་ལྟས་ཡོད་པ་ལ། གཞན་

ཡང་བོད་སྐད་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་གཏམ་དཔེ་དང་མཐུན་པ་ཅིག་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་རང་
བཞོད་ཡོད་པའོ།

དཔེར་ན། 千方百計 བཟུང་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུད་
杞人忧天 རི་བོང་གནམ་རྩིབ་གི་སྤྲུག་བསྐལ་ལྟ་བུ་རེད།

7. ཡང་གྲངས་ཡོད་པའི་ཐ་སྲེད་ནམས་སྦྱིར་བཏང་དུ་ཡང་གྲངས་དེའི་ནང་ལ་
དོན་ཞིབ་གསལ་བཞོད་ཡོད་པའོ།

དཔེར་ན། 三面紅旗(总路线、大跃进、人民公社) དར་
ཆ་དམར་པོ་གསུམ་(སྦྱིའི་ལམ་ཐུར་དང་, མཚོང་སྐྱོད་ཚེན་པོ་
མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་བཅས་ལ་ཟེར) ལྟ་བུ་རེད།

8. རྒྱ་སྐད་གཡར་ཚིག་ནམས་གཏན་ལའ་རང་འགྲིག་ཡོད་པ་ལུང་, དེ་བྱིངས་
ཚང་མ《རྒྱ་བོད་རྒྱ་སྐད་འགྲེལ་བཤེས་ཀྱི་སྲུང་མིག》གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་ཡོད་པའོ།

གསུམ་པ་, རྒྱ་གཡར་པོ་ནམས་ལྟ་བུ་བདེ་བའི་ཚེད་དུ་ཚིག་མཚན་འདིའི་དེབ་མཚུགས་
དུ་《རྒྱ་སྐད་བཅད་མཚན་རྟགས་འདེབས་སྦྱོར་གཏོང་སྟངས་སྐོར་གི་སྲུང་མིག་མདོར་ལ་
བརྟུན》དང་, 《རང་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་རྒྱལ་རབས་གི་སྲུང་མིག་མདོར་བརྟུན》,
《རང་རྒྱལ་གི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གི་སྲུང་མིག་མདོར་བརྟུན》, 《རང་རྒྱལ་གི་ཞིང་
ཚན་དང་, རང་སྦྱོང་སྦྱངས་, ཐད་སྦྱོང་སྦྱང་བྱིར་བཅས་གི་སྲུང་མིག་ལྟར་སྦྱོག》,
《འཛམ་སྐོར་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སྲུང་མིག་མདོར་བརྟུན》, 《དུས་
ཚིགས་གི་སྲུང་མིག》, 《ཁམས་དང་ལོ་རྟགས་གི་སྲུང་མིག》, 《རྒྱ་བོད་རྒྱ་སྐད་འགྲེལ་
བཤེས་ཀྱི་སྲུང་མིག》བཅས་ཁག་བརྒྱད་བཞོད་ཡོད་པའོ།

目 录

前 言	1
凡 例	4
汉语拼音索引	9—37
笔画查字表	38—60
词汇正文	1—1372
附 录	1373—1420
常用标点符号用法简表	1373
我国历史朝代简表	1379
我国少数民族简表	1383
我国省、自治区和直辖市一览表	1388
世界各国和地区简表	1391
节气表	1410
干支次序表	1411
汉藏译音对照表	1412

དཀར་ཆེན་

འཇམ་ལྷན་ 2

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ 6

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ ..... 9—37

ལྷན་ལྷན་གྱི་འཇམ་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ ..... 38—60

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ ..... 1—1372

ལྷན་ལྷན་ ..... 1373—1420

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1373

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1379

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1383

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1388

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1391

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1410

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1411

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྲིད་ལྷན་ 1412

bi	编 43	彬 50	搏 56	裁 77	cáo
逼 36	鞭 44	濒 50	驳 56	cái	漕 83
bi	biǎn	bīn	薄 56	采 77	槽 83
鼻 36	扁 41	宾 50	bō	彩 78	槽 83
bi	匾 44	宾 51	跛 57	cài	cǎo
匕 36	眨 44	bīng	bò	菜 78	草 83
比 36	biàn	冰 51	薄 57	cān	cè
比 36	变 44	兵 51	bū	餐 79	册 84
比 37	便 46	槟 53	卜 57	参 79	厕 84
比 38	遍 47	bǐng	卜 57	cán	侧 84
比 38	辨 47	秉 53	补 57	蚕 79	测 85
比 38	辩 47	稟 53	哺 58	残 80	侧 85
bi	辩 47	丙 53	bù	惭 81	cēn
币 38	biāo	饼 53	不 58	cǎn	参 85
必 38	标 48	bìng	布 73	惨 81	cén
毕 40	膘 48	并 53	步 74	càn	岑 85
庇 40	biǎo	病 53	部 74	爨 81	céng
庇 40	表 49	bō	簿 75	爨 81	层 85
闭 40	biē	波 54	C	cāng	曾 86
闭 41	憋 49	玻 55	cā	仓 82	chā
闭 41	憋 49	剥 55	擦 76	沧 82	差 86
闭 41	bié	播 55	cāi	苍 82	插 86
闭 41	别 50	拨 56	猜 76	cáng	chá
闭 41	别 50	bó	cái	藏 82	茬 87
闭 42	biè	帛 56	cái	cǎo	茶 87
闭 42	别 50	勃 56	才 76	糙 83	查 87
biān	bīn	脖 56	财 76	操 83	察 88
边 42	宾 50	膊 56			
编 43		博 56			